

Przedmiotowe Zasady Oceniania - dostosowane do specyfiki przedmiotu opracowane na podstawie:

- Rozporządzenia MEN z 10 czerwca 2015 r. Dz.U.2015.poz.843 w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.
- Statutu ZSZ i L w Zgorzelcu – rozdział XIII &40 - &51 ; rozdział XVI &53 - &73

Przedmiotowe Zasady Oceniania z chemii podstawowej dla klas 1

Opracowała – Anna Kuriata

1. Zasady ogólne

- Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.

Uczniowie zostają poinformowani o Przedmiotowych Zasadach Oceniania (PZO) na początku roku szkolnego, a o ewentualnych poprawkach natychmiast po ich wprowadzeniu.

2. Ocenie podlega

1. Znajomość i rozumienie treści programowych.
2. Opisywanie zjawisk, procesów i zależności z użyciem terminologii stosowanej w naukach .
3. Umiejętność czytania i interpretacji pojęć występujących w różnych pomocach naukowych (podręcznikach, zbiorach zadań itp.).
4. Celowe korzystanie z różnych nowych źródeł wiedzy wraz z możliwością wykorzystania zasobów Internetu
5. Szczegółowe kryteria oceniania:

WYMAGANIA /OCENA/			
wymagania konieczne /ocena: dopuszczający/	wymagania podstawowe /ocena: dostateczny/	wymagania rozszerzone /ocena: dobry/	wymagania dopełniające /ocena: bardzo dobry/
Dział 1: Materiały i tworzywa pochodzenia naturalnego			
Uczeń: – zna i stosuje zasady BHP obowiązujące w pracowni chemicznej (bezpiecznie posługuje się prostym sprzętem laboratoryjnym i podstawowymi odczynnikami chemicznymi) – definiuje pojęcia: <i>skorupa ziemska, minerały, skały, surowce mineralne</i> – dokonuje podziału surowców mineralnych na budowlane, chemiczne, energetyczne, metalurgiczne, zdobnicze oraz wymienia przykłady poszczególnych rodzajów surowców – zapisuje wzór sumaryczny i podaje nazwę systematyczną podstawowego związku chemicznego występującego w skałach wapiennych – opisuje rodzaje skał wapiennych i gipsowych	Uczeń: – opisuje, jak zidentyfikować węglan wapnia – opisuje właściwości oraz zastosowania skał wapiennych i gipsowych – opisuje właściwości tlenku krzemu(IV) – podaje nazwy soli bezwodnych i zapisuje ich wzory sumaryczne – podaje przykłady nazw najważniejszych hydratów i zapisuje ich wzory sumaryczne – oblicza masy cząsteczkowe hydratów – przewiduje zachowanie się hydratów podczas ogrzewania – opisuje sposób otrzymywania wapna palonego i gaszonego – opisuje właściwości wapna palonego i gaszonego – zapisuje równania reakcji otrzymywania i gaszenia wapna palonego	Uczeń: ☐ – projektuje doświadczenie chemiczne Odróżnianie skał wapiennych od innych skał i mineralów oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych – definiuje pojęcie <i>skala twardości mineralów</i> – podaje twardości w skali Mohsa dla wybranych minerałów – podaje nazwy systematyczne hydratów i zapisuje ich wzory sumaryczne – opisuje różnice we właściwościach hydratów i soli bezwodnych – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Usuwanie wody z hydratów</i> – oblicza zawartość procentową wody w hydratách – opisuje właściwości omawianych odmian kwarcu	Uczeń: – wyjaśnia zjawisko powstawania kamienia kotłowego – omawia proces twardnienia zaprawy wapiennej i zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej – opisuje szczegółowo przeróbkę gipsu – wymienia rodzaje szkła oraz opisuje ich właściwości i zastosowania – opisuje glinę pod względem jej zastosowań w materiałach budowlanych – opisuje zastosowania cementu, zaprawy cementowej i betonu – wymienia źródła zanieczyszczeń gleby, omawia ich skutki oraz proponuje sposoby ochrony gleby przed degradacją

<p>– opisuje podstawowe zastosowania skał wapiennych i gipsowych</p> <p>– opisuje sposób identyfikacji CO₂ (reakcja charakterystyczna)</p> <p>– definiuje pojęcie <i>hydraty</i></p> <p>– przewiduje zachowanie się hydratów podczas ogrzewania</p> <p>– wymienia główny składnik kwarcu i piasku</p> <p>– zapisuje wzór sumaryczny krzemionki oraz podaje jej nazwę systematyczną</p> <p>– wymienia najważniejsze odmiany SiO₂ występujące w przyrodzie i podaje ich zastosowania</p> <p>– wymienia najważniejsze właściwości tlenku krzemu(IV)</p> <p>– podaje nazwy systematyczne wapna palonego i gaszonego oraz zapisuje wzory sumaryczne tych związków chemicznych</p> <p>– wymienia podstawowe właściwości i zastosowania wapna palonego i gaszonego</p> <p>– wymienia podstawowe zastosowania gipsu palonego</p> <p>– wymienia właściwości szkła</p> <p>– podaje różnicę między substancjami krystalicznymi a ciałami bezpostaciowymi</p> <p>– opisuje proces produkcji szkła (wymienia podstawowe surowce)</p> <p>– definiuje pojęcie glina</p> <p>– wymienia przykłady zastosowań gliny</p> <p>– definiuje pojęcia: cement, zaprawa cementowa, beton, ceramika</p> <p>– opisuje, czym są właściwości sorpcyjne gleby oraz co to jest odczyn gleby</p> <p>– wymienia składniki gleby</p> <p>– dokonuje podziału nawozów na naturalne i sztuczne (fosforowe, azotowe i potasowe)</p> <p>– wymienia przykłady nawozów naturalnych i sztucznych</p> <p>– wymienia podstawowe rodzaje zanieczyszczeń gleby</p> <p>– opisuje, na czym polega rekultywacja gleby</p>	<p>(otrzymywania wapna gaszonego)</p> <p>– projektuje doświadczenie chemiczne <i>Gaszenie wapna palonego</i></p> <p>– zapisuje równanie reakcji chemicznej wapna gaszonego z CO₂ (twardnienie zaprawy wapiennej)</p> <p>– zapisuje wzory sumaryczne gipsu i gipsu palonego oraz opisuje sposoby ich otrzymywania</p> <p>– wyjaśnia, czym są <i>zaprawa gipsowa i zaprawa wapienna</i> oraz wymienia ich zastosowania</p> <p>– wyjaśnia proces twardnienia zaprawy gipsowej</p> <p>– opisuje proces produkcji szkła (wymienia kolejne etapy)</p> <p>– opisuje niektóre rodzaje szkła i ich zastosowania</p> <p>– wymienia właściwości gliny</p> <p>– wymienia surowce do produkcji wyrobów ceramicznych, cementu i betonu</p> <p>– projektuje i przeprowadza badanie kwasowości gleby</p> <p>– uzasadnia potrzebę stosowania nawozów</p> <p>– opisuje znaczenie właściwości sorpcyjnych i odczynu gleby oraz wpływ pH gleby na wzrost wybranych roślin</p> <p>– wyjaśnia, na czym polega zanieczyszczenie gleby</p> <p>– wymienia źródła chemicznego zanieczyszczenia gleby</p> <p>– definiuje pojęcie <i>degradacja gleby</i></p> <p>– opisuje metody rekultywacji gleby</p>	<p>– projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości tlenku krzemu(IV)</i></p> <p>– projektuje doświadczenie chemiczne <i>Termiczny rozkład wapieni</i></p> <p>– opisuje szczegółowo sposób otrzymywania wapna palonego i wapna gaszonego</p> <p>– zapisuje równanie reakcji otrzymywania gipsu palonego</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego gips i gips palony są hydratami</p> <p>– projektuje doświadczenie chemiczne <i>Sporządzanie zaprawy gipsowej i badanie jej twardnienia</i></p> <p>– zapisuje równanie reakcji twardnienia zaprawy gipsowej</p> <p>– opisuje każdy z etapów produkcji szkła</p> <p>– wyjaśnia niektóre zastosowania gliny na podstawie jej właściwości</p> <p>– projektuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości sorpcyjnych gleby</i></p> <p>– projektuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne <i>Badanie odczynu gleby</i></p> <p>– opisuje wpływ niektórych składników gleby na rozwój roślin</p> <p>– uzasadnia potrzebę stosowania nawozów sztucznych i podaje ich przykłady</p> <p>– wyjaśnia, na czym polega chemiczne</p>	
--	--	--	--

Dział 2: Źródła energii

<p>Uczeń:</p> <p>□ – wymienia przykłady surowców naturalnych wykorzystywanych do pozyskiwania energii</p> <p>– definiuje pojęcie <i>gaz ziemny</i></p> <p>– wymienia właściwości gazu</p>	<p>Uczeń:</p> <p>□ – wymienia właściwości kopalnych paliw stałych</p> <p>– opisuje budowę diamentu, grafitu i fulerenów oraz wymienia ich właściwości</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– opisuje właściwości diamentu, grafitu i fulerenów na podstawie znajomości ich budowy</p> <p>– wymienia zastosowania</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– proponuje rodzaje szkła laboratoryjnego niezbędnego do wykonania doświadczenia chemicznego <i>Destylacja frakcjonowana ropy</i></p>
--	--	--	--

<p>ziemnego</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapisuje wzór sumaryczny głównego składnika gazu ziemnego oraz podaje jego nazwę systematyczną – wymienia zasady BHP dotyczące obchodzenia się z węglowodorami i innymi paliwami – definiuje pojęcie <i>ropa naftowa</i> – wymienia skład i właściwości ropy naftowej – definiuje pojęcie alotropia pierwiastków chemicznych – wymienia odmiany alotropowe węgla – wymienia nazwy kopalnych paliw stałych – definiuje pojęcia: <i>destylacja, frakcja, destylacja frakcjonowana, piroliza (pirogenizacja, sucha destylacja), katalizator, izomer</i> – wymienia nazwy produktów destylacji ropy naftowej – wymienia nazwy produktów suchej destylacji węgla kamiennego – wymienia składniki benzyny, jej właściwości i główne zastosowania – definiuje pojęcie liczba oktanowa – dokonuje podziału źródeł energii na wyczerpywalne i niewyczerpywalne – wymienia przykłady negatywnego wpływu stosowania paliw tradycyjnych na środowisko przyrodnicze – definiuje pojęcia: <i>efekt cieplarniany, kwaśne opady, globalne ocieplenie</i> – wymienia gazy cieplarniane – wymienia przykłady alternatywnych źródeł energii – zapisuje proste równania reakcji spalania całkowitego i niecałkowitego węglowodorów – opisuje właściwości tlenku węgla(II) i jego wpływ na organizm człowieka 	<p>(z podziałem na fizyczne i chemiczne)</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jakie właściwości ropy naftowej umożliwiają jej przetwarzanie w procesie destylacji frakcjonowanej – wymienia nazwy i zastosowania kolejnych produktów otrzymywanych w wyniku destylacji ropy naftowej – opisuje proces suchej destylacji węgla kamiennego (pirolizę) – wymienia nazwy produktów procesu suchej destylacji węgla kamiennego oraz opisuje ich skład i stan skupienia – wymienia zastosowania produktów suchej destylacji węgla kamiennego – opisuje, jak można zbadać właściwości benzyn – wymienia przykłady rodzajów benzyn – wymienia nazwy systematyczne związków chemicznych o LO = 100 i LO = 0 – wymienia sposoby podwyższenia LO benzyny – zapisuje równania reakcji spalania całkowitego i niecałkowitego węglowodorów – wymienia główne powody powstania nadmiernego efektu cieplarnianego oraz kwaśnych opadów – zapisuje przykłady równań reakcji tworzenia się kwasów – definiuje pojęcie <i>smog</i> – wymienia poznane alternatywne źródła energii 	<p>diamentu, grafitu i fulerenów wynikające z ich właściwości</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia <i>grafen i karbin</i> – opisuje przebieg destylacji ropy naftowej – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości ropy naftowej</i> – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości benzyny</i> – wyjaśnia, na czym polegają kraking i reforming – opisuje, jak ustala się liczbę oktanową – wymienia nazwy substancji stosowanych jako środki przeciwstukowe – opisuje właściwości różnych rodzajów benzyn – zapisuje równania reakcji powstawania kwasów (dotyczące kwaśnych opadów) – analizuje możliwości zastosowań alternatywnych źródeł energii (biopaliwa, wodór, energia słoneczna, wodna, jądrowa, geotermalna, itd.) – wymienia wady i zalety wykorzystywania tradycyjnych i alternatywnych źródeł energii 	<p><i>naftowej</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Sucha destylacja węgla kamiennego</i> – definiuje pojęcie <i>izomeria</i> – wyjaśnia, w jakim celu przeprowadza się procesy krakingu i reformingu – analizuje wady i zalety środków przeciwstukowych – analizuje wpływ sposobów uzyskiwania energii na stan środowiska przyrodniczego
--	---	--	--

Dział 3: Środki czystości i kosmetyki

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie <i>mydła</i> – dokonuje podziału mydeł ze względu na rozpuszczalność w wodzie i stan skupienia oraz podaje ich przykłady – wymienia metody otrzymywania mydeł – definiuje pojęcia: <i>reakcja</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje proces zmydlenia tłuszczów – zapisuje słownie przebieg reakcji zmydlenia tłuszczów – opisuje, jak doświadczalnie otrzymać mydło z tłuszczu – zapisuje nazwę zwyczajową i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie mydła w reakcji zmydlenia tłuszczu</i> – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie mydła w reakcji zobojętniania</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – zapisuje równanie reakcji hydrolizy podanego mydła na sposób cząsteczkowy i jonowy – wyjaśnia zjawisko powstawania osadu, zapisując jonowo równania reakcji chemicznych
---	---	---	--

<p><i>zmydlania, reakcja zobojętniania, reakcja hydrolizy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – zapisuje wzory sumaryczne i nazwy zwycające podstawowych kwasów tłuszczowych – wymienia właściwości i zastosowania wybranych mydeł – podaje odczyn roztworów mydeł oraz wymienia nazwy jonów odpowiedzialnych za jego powstanie – wymienia składniki brudu – wymienia substancje zwilżalne i niezwilżalne przez wodę – wyjaśnia pojęcia: <i>hydrofilowy, hydrofobowy, napięcie powierzchniowe</i> – wymienia podstawowe zastosowania detergentów – podaje przykłady substancji obniżających napięcie powierzchniowe wody – definiuje pojęcia: <i>twarda woda, kamień kotłowy</i> – opisuje zachowanie mydła w twardej wodzie – dokonuje podziału mieszanin ze względu na rozmiary cząstek – opisuje zjawisko tworzenia się emulsji – wymienia przykłady emulsji i ich zastosowania – podaje, gdzie znajdują się informacje o składnikach kosmetyków – wymienia zastosowania wybranych kosmetyków i środków czystości – wymienia nazwy związków chemicznych znajdujących się w środkach do przetykania rur – wymienia przykłady zanieczyszczeń metali (rdza) oraz sposoby ich usuwania – definiuje pojęcie <i>eutrofizacja wód</i> – wymienia przykłady substancji powodujących eutrofizację wód – definiuje pojęcie <i>dziura ozonowa</i> – stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania ze środków 	<p>wzór sumaryczny kwasu tłuszczowego potrzebnego do otrzymania mydła o podanej nazwie</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego roztwory mydeł mają odczyn zasadowy – definiuje pojęcie <i>substancja powierzchniowo czynna (detergent)</i> – opisuje budowę substancji powierzchniowo czynnych – zaznacza fragmenty hydrofobowe i hydrofilowe w podanych wzorach strukturalnych substancji powierzchniowo czynnych oraz opisuje rolę tych fragmentów – wymienia rodzaje substancji powierzchniowo czynnych – opisuje mechanizm usuwania brudu – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie wpływu różnych substancji na napięcie powierzchniowe wody</i> – wymienia związki chemiczne odpowiedzialne za powstawanie kamienia kotłowego – wyjaśnia, co to są emulgatory – dokonuje podziału emulsji i wymienia przykłady poszczególnych jej rodzajów – wyjaśnia różnice między typami emulsji (O/W, W/O) – wymienia niektóre składniki kosmetyków z uwzględnieniem ich roli (np. składniki nawilżające, zapachowe) – wyjaśnia przyczynę eliminowania fosforanów(V) z proszków do prania (proces eutrofizacji) – dokonuje podziału zanieczyszczeń metali na fizyczne i chemiczne oraz opisuje różnice między nimi – opisuje zanieczyszczenia występujące na powierzchni srebra i miedzi – wymienia substancje, które w proszkach do prania odpowiadają za tworzenie się kamienia kotłowego (zmiękczające) – definiuje pojęcie <i>freony</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – zapisuje równanie reakcji otrzymywania mydła o podanej nazwie – wymienia produkty reakcji hydrolizy mydeł oraz wyjaśnia ich wpływ na odczyn roztworu – wyjaśnia, z wykorzystaniem zapisu jonowego równania reakcji chemicznej, dlaczego roztwór mydła ma odczyn zasadowy – projektuje doświadczenie chemiczne Wpływ twardości wody na powstawanie piany – zapisuje równania reakcji chemicznych mydła z substancjami odpowiadającymi za twardość wody – określa rolę środków zmiękczających wodę oraz podaje ich przykłady – wyjaśnia, jak odróżnić koloidy od roztworów właściwych – opisuje składniki bazowe, czynne i dodatkowe kosmetyków – wyszukuje w dostępnych źródłach informacje na temat działania kosmetyków – opisuje wybrane środki czystości (do mycia szyb i lusterek, używane w zmywarkach, do udrażniania rur, do czyszczenia metali i biżuterii) – wskazuje na charakter chemiczny składników środków do mycia szkła, przetykania rur, czyszczenia metali i biżuterii w aspekcie zastosowań tych produktów – opisuje źródła zanieczyszczeń metali oraz sposoby ich usuwania – omawia szczegółowo proces eutrofizacji 	<ul style="list-style-type: none"> – zapisuje równania reakcji usuwania twardości wody przez gotowanie – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie wpływu emulgatora na trwałość emulsji</i> – opisuje działanie wybranych postaci kosmetyków (np. emulsje, roztwory) i podaje przykłady ich zastosowań – wymienia zasady odczytywania i analizy składu kosmetyków na podstawie etykiet – wymienia zasady INCI – omawia mechanizm usuwania brudu przy użyciu środków zawierających krzemian sodu na podstawie odpowiednich równań reakcji – opisuje sposób czyszczenia srebra metodą redukcji elektrochemicznej – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Wykrywanie obecności fosforanów(V) w proszkach do prania</i> – wyjaśnia, dlaczego substancje zmiękczające wodę zawarte w proszkach są szkodliwe dla urządzeń piorących – omawia wpływ freonów na warstwę ozonową
<p>Dział 4: Żywność</p>			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje składników odżywczych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób wykrywania białka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przeprowadza obliczenia z uwzględnieniem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – projektuje doświadczenie chemiczne

<p>oraz określa ich funkcje w organizmie</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: <i>wartość odżywcza, wartość energetyczna, GDA</i> – przeprowadza bardzo proste obliczenia z uwzględnieniem pojęć: wartość odżywcza, wartość energetyczna, GDA – opisuje zastosowanie reakcji ksantoproteinowej – zapisuje słownie przebieg reakcji hydrolizy tłuszczów – podaje po jednym przykładzie substancji tłustej i tłuszczu – dokonuje podziału sacharydów – podaje nazwy i wzory sumaryczne podstawowych sacharydów – opisuje, jak wykryć skrobię – opisuje znaczenie wody, witamin oraz soli mineralnych dla organizmu – wyszukuje w dostępnych źródłach informacje na temat składników wody mineralnej i mleka – opisuje mikroelementy i makroelementy oraz podaje ich przykłady – wymienia pierwiastki toksyczne dla człowieka oraz pierwiastki biogenne – definiuje pojęcia: <i>fermentacja, biokatalizator</i> – dokonuje podziału fermentacji (tlenowa, beztlenowa) oraz opisuje jej rodzaje – wymienia, z podaniem przykładów zastosowań, rodzaje procesów fermentacji zachodzących w życiu codziennym – zalicza laktozę do disacharydów – definiuje pojęcia: <i>jelczenie, gnicie, butwienie</i> – wymienia najczęstsze przyczyny psucia się żywności – wymienia przykłady sposobów konserwacji żywności – opisuje, do czego służą dodatki do żywności; dokonuje ich podziału ze względu na pochodzenie 	<p>w produktach żywnościowych</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób wykrywania tłuszczu w produktach żywnościowych – podaje nazwę produktu rozkładu termicznego tłuszczu oraz opisuje jego działanie na organizm – opisuje sposób wykrywania skrobi, np. w mące ziemniaczanej i ziarnach fasoli – opisuje sposób wykrywania glukozy – wymienia pokarmy będące źródłem białek, tłuszczów i sacharydów – dokonuje podziału witamin (rozpuszczalne i nierozpuszczalne w tłuszczach) i wymienia przykłady z poszczególnych grup – opisuje procesy fermentacji (najważniejsze, podstawowe informacje) zachodzące podczas wyrabiania ciasta, pieczenia chleba, produkcji napojów alkoholowych, otrzymywania kwaśnego mleka, jogurtów – zapisuje wzór sumaryczny kwasu mlekowego, masłowego i octowego – definiuje pojęcie <i>hydroksyw kwas</i> – wyjaśnia przyczyny psucia się żywności oraz proponuje sposoby zapobiegania temu procesowi – opisuje sposoby otrzymywania różnych dodatków do żywności – wymienia przykłady barwników, konserwantów (tradycyjnych), przeciwutleniaczy, substancji zagęszczających, emulgatorów, aromatów, regulatorów kwasowości i substancji słodzących – wyjaśnia znaczenie symbolu <i>E</i> – podaje przykłady szkodliwego działania niektórych dodatków do żywności 	<p>pojęć GDA, wartość odżywcza i energetyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> – projektuje i wykonuje doświadczenie chemiczne <i>Wykrywanie białka w produktach żywnościowych (np. w twarogu)</i> – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Wykrywanie tłuszczu w produktach żywnościowych (np. w pestkach dyni i orzechach)</i> – opisuje sposób odróżniania substancji tłustej od tłuszczu – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Wykrywanie skrobi w produktach żywnościowych (np. mące ziemniaczanej i ziarnach fasoli)</i> – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Wykrywanie glukozy (próba Trommera)</i> – zapisuje równania reakcji chemicznych dla próby Trommera, utleniania glukozy – opisuje produkcję napojów alkoholowych – opisuje, na czym polegają: fermentacja alkoholowa, mlekowa i octowa – zapisuje równania reakcji fermentacji alkoholowej i octowej – zapisuje równanie reakcji fermentacji masłowej z określeniem warunków jej zachodzenia – zapisuje równania reakcji hydrolizy laktozy i powstawania kwasu mlekowego – wyjaśnia określenie <i>chleb na zakwasie</i> – opisuje procesy jelczenia, gnicia i butwienia – przedstawia znaczenie stosowania dodatków do żywności – wymienia niektóre zagrożenia wynikające ze stosowania dodatków do żywności – opisuje poznane sposoby konserwacji żywności – opisuje wybrane substancje zaliczane do barwników, konserwantów, przeciwutleniaczy, substancji zagęszczających, emulgatorów, aromatów, regulatorów kwasowości i substancji słodzących – określa rolę substancji zagęszczających i emulgatorów 	<p><i>Odróżnianie tłuszczu od substancji tłustej</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – zapisuje równanie hydrolizy podanego tłuszczu – wyjaśnia, dlaczego sacharoza i skrobia dają ujemny wynik próby Trommera – projektuje doświadczenie chemiczne <i>Fermentacja alkoholowa</i> – opisuje proces produkcji serów – opisuje jedną z przemysłowych metod produkcji octu – wyjaśnia skrót INS i potrzebę jego stosowania – analizuje zalety i wady stosowania dodatków do żywności – opisuje wybrane emulgatory i substancje zagęszczające, ich pochodzenie i zastosowania – analizuje potrzebę stosowania aromatów i regulatorów kwasowości – przedstawia konsekwencje stosowania dodatków do żywności
--	---	--	--

Dział 5: Leki

Uczeń:

– definiuje pojęcia: *substancje lecznicze, leki, placebo*
– dokonuje podziału substancji leczniczych ze względu na efekt ich działania (eliminujące objawy bądź przyczyny choroby), metodę otrzymywania (naturalne, półsyntetyczne i syntetyczne) oraz postać, w jakiej występują
– wymienia postaci, w jakich mogą występować leki (tabletki, roztwory, syropy, maści)
– definiuje pojęcie *maść*
– wymienia właściwość węgla aktywnego, umożliwiającą zastosowanie go w przypadku dolegliwości żołądkowych
– wymienia nazwę związku chemicznego występującego w aspirynie i polopirynie
– wymienia zastosowania aspiryny i polopiryny
– podaje przykład związku chemicznego stosowanego w lekach neutralizujących nadmiar kwasu solnego w żołądku
– **wyjaśnia, od czego mogą zależeć lecznicze i toksyczne właściwości niektórych związków chemicznych**
– **wyszukuje** podstawowe **informacje na temat działania składników popularnych leków (np. węgla aktywnego, kwasu acetylosalicylowego, środków neutralizujących nadmiar kwasów w żołądku)**
– definiuje pojęcia: *dawka minimalna, dawka lecznicza, dawka toksyczna, dawka śmiertelna, średnia*
– wymienia ogólne czynniki warunkujące działanie substancji leczniczych
– wymienia sposoby podawania leków
– wymienia przykłady uzależnień oraz substancji uzależniających
– opisuje ogólnie poszczególne rodzaje uzależnień
– wymienia przykłady leków, które mogą prowadzić do lekomanii (leki nasenne, psychotropowe, sterydy anaboliczne)
– opisuje, czym są narkotyki i dopalacze

Uczeń:

– **wyszukuje informacje na temat działania składników popularnych leków** na organizm ludzki (**np. węgla aktywnego, kwasu acetylosalicylowego, środków neutralizujących nadmiar kwasów w żołądku**)
– wymienia przykłady substancji leczniczych eliminujących objawy (np. przeciwbólowe, nasenne) i przyczyny choroby (np. przeciwbakteryjne, wiążące substancje toksyczne)
– wymienia przykłady nazw substancji leczniczych naturalnych, półsyntetycznych i syntetycznych
– opisuje właściwości adsorpcyjne węgla aktywnego
– wyjaśnia, jaki odczyn mają leki stosowane na nadkwasotę
– **wyjaśnia, od czego mogą zależeć lecznicze i toksyczne właściwości związków chemicznych**
– oblicza dobową dawkę leku dla człowieka o określonej masie ciała
– wyjaśnia różnicę między LC₅₀ i LD₅₀
– wymienia klasy toksyczności substancji
– wymienia cechy ludzkiego organizmu, wpływające na działanie leków
– opisuje wpływ sposobu podania leku na szybkość jego działania
– opisuje jaki wpływ mają rtęć i jej związki na organizm ludzki
– opisuje działanie substancji uzależniających
– wymienia właściwości etanolu i nikotyny
– definiuje pojęcie *narkotyki*
– wymienia nazwy substancji chemicznych uznawanych za narkotyki
– **wyszukuje** podstawowe **informacje na temat działania składników napojów, takich jak: kawa, herbata, napoje typu cola**
– wymienia właściwości kofeiny oraz opisuje jej działanie na organizm ludzki

Uczeń:

– opisuje sposoby otrzymywania wybranych substancji leczniczych
– opisuje działanie kwasu acetylosalicylowego
– zapisuje równanie reakcji zobojętniania kwasu solnego sodą oczyszczoną
– wykonuje obliczenia związane z pojęciem dawki leku
– określa moc substancji toksycznej na podstawie wartości LD₅₀
– opisuje wpływ odczynu środowiska na działanie leków
– wyjaśnia zależność szybkości działania leku od sposobu jego podania
– opisuje działanie rtęci i baru na organizm
– wymienia związki chemiczne neutralizujące szkodliwe działanie baru na organizm
– opisuje wpływ rozpuszczalności substancji leczniczej w wodzie na siłę jej działania
– definiuje pojęcie *tolerancja na dawkę substancji*
– opisuje skutki nadmiernego używania etanolu oraz nikotyny na organizm
– opisuje działanie na organizm morfiny, heroiny, kokainy, haszyszu, marihuany i amfetaminy
– opisuje działanie dopalaczy na organizm
– **wyszukuje informacje na temat działania składników napojów, takich jak: kawa, herbata, napoje typu cola na organizm ludzki**

Uczeń:

– wymienia skutki nadużywania niektórych leków
– wyjaśnia powód stosowania kwasu acetylosalicylowego (opisuje jego działanie na organizm ludzki, zastosowania)
– dokonuje trudniejszych obliczeń związanych z pojęciem dawki leku
– analizuje problem testowania leków na zwierzętach
– wyjaśnia wpływ baru na organizm
– wyjaśnia, zapisując odpowiednie równania reakcji chemicznych, działanie odtrutki w przypadku zatrucia barem
– analizuje skład dymu papierosowego (wymienia jego główne składniki – nazwy systematyczne, wzory sumaryczne)
– zapisuje wzory sumaryczne poznanych narkotyków oraz klasyfikuje je do odpowiedniej grupy związków chemicznych

– wymienia napoje zawierające kofeinę			
---------------------------------------	--	--	--

Dział 6: **Odzież i opakowania**

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: <i>tworzywa sztuczne, mer, polimer</i> – dokonuje podziału polimerów ze względu na ich pochodzenie – wymienia rodzaje substancji dodatkowych w tworzywach sztucznych oraz podaje ich przykłady – wymienia nazwy systematyczne najpopularniejszych tworzyw sztucznych oraz zapisuje skróty pochodzące od tych nazw – opisuje sposób otrzymywania kauczuku – wymienia podstawowe zastosowania kauczuku – wymienia substraty i produkt wulkanizacji kauczuku – wymienia podstawowe zastosowania gumy – wymienia nazwy polimerów sztucznych, przy których powstawaniu jednym z substratów była celuloza – klasyfikuje tworzywa sztuczne według ich właściwości (termoplasty i duroplasty) – podaje przykłady nazw systematycznych termoplastów i duroplastów – wymienia właściwości poli(chloru winylu) (PVC) – zapisuje wzór strukturalny meru dla PVC – wymienia przykłady i najważniejsze zastosowania tworzyw sztucznych (np. polietylenu, polistyrenu, polipropylenu, teflonu) – wskazuje na zagrożenia związane z gazami powstającymi w wyniku spalania PVC – dokonuje podziału opakowań ze względu na materiał, z którego są wykonane – podaje przykłady opakowań (celulozowych, szklanych, metalowych, sztucznych) stosowanych w życiu codziennym – wymienia sposoby zagospodarowania określonych odpadów stałych – definiuje pojęcie <i>polimery biodegradowalne</i> – definiuje pojęcia: <i>włókna naturalne, włókna sztuczne, włókna syntetyczne</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasady tworzenia nazw polimerów – wymienia właściwości kauczuku – opisuje, na czym polega wulkanizacja kauczuku – zapisuje równanie reakcji otrzymywania PVC – opisuje najważniejsze właściwości i zastosowania poznanych polimerów syntetycznych – wymienia czynniki, które należy uwzględnić przy wyborze materiałów do produkcji opakowań – opisuje wady i zalety opakowań stosowanych w życiu codziennym – wyjaśnia, dlaczego składowanie niektórych substancji chemicznych stanowi problem – uzasadnia potrzebę zagospodarowania odpadów pochodzących z różnych opakowań – opisuje, które rodzaje odpadów stałych stanowią zagrożenie dla środowiska naturalnego w przypadku ich spalania – wymienia przykłady polimerów biodegradowalnych – podaje warunki, w jakich może zachodzić biodegradacja polimerów (tlenowe, beztlenowe) – opisuje sposób odróżnienia włókna białkowego (wełna) od celulozowego (bawełna) – podaje nazwę włókna, które zawiera keratynę – dokonuje podziału surowców do otrzymywania włókien sztucznych (organiczne, nieorganiczne) oraz wymienia nazwy surowców danego rodzaju – wymienia próbę ksantoproteinową jako sposób na odróżnienie włókien jedwabiu naturalnego od włókien jedwabiu sztucznego – wymienia najbardziej popularne włókna syntetyczne – podaje niektóre zastosowania włókien syntetycznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia różnice we właściwościach kauczuku przed i po wulkanizacji – opisuje budowę wewnętrzną termoplastów i duroplastów – omawia zastosowania PVC – wyjaśnia, dlaczego mimo użycia tych samych merów, właściwości polimerów mogą się różnić – wyjaśnia, dlaczego roztworu kwasu fluorowodorowego nie przechowuje się w opakowaniach ze szkła – zapisuje równanie reakcji tlenku krzemu(IV) z kwasem fluorowodorowym – opisuje recykling szkła, papieru, metalu i tworzyw sztucznych – podaje zapis procesu biodegradacji polimerów w warunkach tlenowych i beztlenowych – opisuje zastosowania poznanych włókien sztucznych oraz syntetycznych – projektuje doświadczenie chemiczne Odróżnianie włókien naturalnych pochodzenia zwierzęcego od włókien naturalnych pochodzenia roślinnego – projektuje doświadczenie chemiczne Odróżnianie jedwabiu sztucznego od naturalnego – wymienia nazwy włókien do zadań specjalnych i opisuje ich właściwości 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapisuje równanie reakcji wulkanizacji kauczuku – wyjaśnia, z uwzględnieniem budowy, zachowanie się termoplastów i duroplastów pod wpływem wysokich temperatur – wyjaśnia, dlaczego stężony roztwór kwasu azotowego(V) przechowuje się w aluminiowych cysternach – zapisuje równanie reakcji glinu z kwasem azotowym(V) – analizuje wady i zalety różnych sposobów radzenia sobie z odpadami stałymi – opisuje właściwości i zastosowania nylonu oraz goreteksu – opisuje zastosowania włókien aramidowych, węglowych, biostatycznych i szklanych – analizuje wady i zalety różnych włókien i uzasadnia potrzebę ich stosowania
--	---	---	---

<p>– klasyfikuje włókna na naturalne, sztuczne i syntetyczne – wymienia najważniejsze zastosowania włókien naturalnych, sztucznych i syntetycznych – wymienia właściwości wełny, jedwabiu</p>			
---	--	--	--

3. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności: /dostosowane do specyfiki przedmiotu /

- testy
- prace klasowe
- próbne matury
- odpowiedzi pisemne (kartkówki)
- zadania domowe
- ćwiczenia sprawdzające wybrane umiejętności i wiedzę
- aktywność na lekcji
- praca samodzielna (karty pracy, referaty, prezentacje multimedialne itp.)
- udział w konkursach i olimpiadach.

4. Ogólne kryteria oceny / opisać kryteria specyficzne dla danego przedmiotu/

Stopień celujący - 6

Stopień ten otrzymuje uczeń, który:

- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania,
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych lub olimpiadach pokrewnych,
- posiada wiedzę wykraczającą poza obowiązujący program nauczania.

Stopień bardzo dobry - 5

Stopień ten otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania oraz potrafi:

- sprawnie poruszać się w tematyce programowej przedmiotu
- samodzielnie rozwiązywać problemy,
- wykazać się znajomością pojęć i terminów oraz umiejętnością poprawnego ich zastosowania w sytuacjach typowych i nietypowych,
- posługiwać się poprawnie terminologią specjalistyczną
- samodzielnie zdobywać wiedzę i umiejętności,
- przeprowadzać prawidłową analizę związków przyczynowo-skutkowych, zachodzących pomiędzy elementami treści programowych,
- w oparciu o źródła przeprowadzić analizę procesów i określić ich konsekwencje.

Stopień dobry - 4

Stopień ten otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy programu nauczania, a także potrafi:

- samodzielnie wyjaśniać typowe zależności,

- posługiwać się terminologią chemiczną z nielicznymi potknięciami i błędami,
- sprawnie rozwiązywać zadania przewidziane podstawą programową z danego przedmiotu,
- przeprowadzić prostą analizę związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami treści programowych,

Stopień dostateczny - 3

Stopień ten otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową, co pozwala mu na:

- wykazanie się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć i terminów z danego przedmiotu
- stosowanie poznanych pojęć i terminów w sytuacjach typowych,
- wskazywanie elementarnych związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy pojęciami zawartymi w podstawie programowej danego przedmiotu.

Stopień dopuszczający - 2

Stopień ten otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową w takim zakresie, że potrafi:

- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela wykonać ćwiczenia i zadania o niewielkim stopniu trudności,
- wykazać się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć i terminów z danego przedmiotu ,
- wskazać elementarne związki pomiędzy podstawowymi pojęciami z danego przedmiotu.

Stopień niedostateczny - 1

Stopień ten otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania oraz:

- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i terminów z danego przedmiotu,
- nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych ćwiczeń
- nie wykazuje najmniejszych chęci współpracy w celu uzupełnienia braków oraz nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności.

5.Ustalenie oceny śródrocznej, rocznej

1. Wagi ocen cząstkowych:

- testy - 4
- prace klasowe – 5
- próbne matury - 5
- odpowiedzi pisemne (kartkówki) - 3
- zadania domowe - 2
- ćwiczenia sprawdzające wybrane umiejętności i wiedzę - 3
- aktywność na lekcji - 2
- praca samodzielna (karty pracy,) – 4

- praca samodzielna (referaty, prezentacje multimedialne itp.) - 3
- udział w konkursach i olimpiadach – 5.

6. Ustalenie oceny śródrocznej, rocznej

1. O zagrożeniu oceną niedostateczną nauczyciel informuje ucznia, jego rodziców na miesiąc przed klasyfikacją.
2. Ocena okresowa (roczna) nie jest średnią arytmetyczną uzyskanych ocen cząstkowych.
3. Oceny ze sprawdzianów i prac pisemnych mają decydujący wpływ na ocenę okresową (roczną), a oceny z prac dodatkowych i innych form aktywności ucznia wpływają na podwyższenie oceny.
4. Ocenę roczną wystawia się na podstawie ocen uzyskanych w ciągu całego roku.

5. Wszystkie sprawy sporne, nie ujęte w PZO będą rozstrzygane zgodnie z WSO oraz rozporządzeniem MEN